

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

**nr. 79.776 van 8 april 1999  
in de zaak A. 81.197/XII-1745.**

In zake : Lauranne ROOMAN,  
die woonplaats kiest bij  
advocaat T. HOSCHET,  
kantoor houdende te BRUSSEL,  
Sint Maartenstraat 53

tegen :

1. de Vlaamse Gemeenschap,  
vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,  
die woonplaats kiest bij  
advocaat S. BUTENAERTS,  
kantoor houdende te BRUSSEL,  
Leopold II-laan 180
2. de Vrije Universiteit Brussel (VUB),  
die woonplaats kiest bij  
advocaat E. BREWAEYS,  
kantoor houdende te BRUSSEL,  
Leopold II-laan 117.

-----  
**D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,**

Gezien het verzoekschrift dat Lauranne ROOMAN op 20 november 1998 heeft ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van "de beslissing van de rector van de Vrije Universiteit Brussel van 22 september 1998, houdende intrekking van de inschrijving van verzoekster voor de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, eerste licentie rechten";

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekende partij de vernietiging vordert van dezelfde beslissing;

Gezien de nota's van de verwerende partijen;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur-afdelingshoofd R. VAN DER GUCHT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 15 februari 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 9 maart 1999; gelet op de brieven van 22 februari 1999 aan partijen waarbij kennis is gegeven van het feit dat de zitting is vervroegd tot 2 maart 1999;

Gehoord het verslag van staatsraad J. BAERT;

Gehoord de opmerkingen van advocaat B. MOSCHION, die loco advocaat T. HOSCHET verschijnt voor de verzoekende partij, van advocaat S. BUTENAERTS, die verschijnt voor de eerste verwerende partij, en van advocaat E. BREWAEYS, die verschijnt voor de tweede verwerende partij;

Gehoord het gedeeltelijk eensluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd R. VAN DER GUCHT;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gelet op het bij artikel 90, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vereiste advies;

#### 1. Gegevens van de zaak.

Overwegende dat de feiten dienstig voor de beoordeling van de vordering tot schorsing de volgende zijn :

1.1. Verzoekster Lauranne ROOMAN studeert sinds 1995 rechten aan de VUB.

In het academiejaar 1995-1996 slaagt ze voor de eerste kandidatuur rechten.

In het academiejaar 1996-1997 slaagt ze niet voor de tweede kandidatuur. Zij krijgt evenwel vrijstelling voor alle vakken behalve één.

Voor het academiejaar 1997-1998 neemt ze een nieuwe inschrijving voor de tweede kandidatuur rechten en in juni 1998 slaagt ze voor haar examen en krijgt ze de graad van kandidaat in de rechten.

1.2. Op 6 juli 1998 schrijft verzoekster zich bij de inschrijvingsdienst van de VUB in voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, eerste licentie rechten.

1.3. Bij brief van 11 augustus 1998 legt de vice-rector van de VUB het bestuur Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap volgende vraag voor :

"(...)

Kan een student - gelet op artikel 49 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap dat stelt dat niemand tot het eindexamen voor het behalen van een academische graad kan worden toegelaten zo hij aan zijn studiën niet ten minste twee academiejaren voor de academische graad van kandidaat en ten minste twee academiejaren voor de academische graad van licentiaat heeft besteed - die regelmatig ingeschreven is in een bepaald studiejaar aan een universiteit en slaagt in de eerste zittijd, een inschrijving nemen voor het daaropvolgend studiejaar in de tweede zittijd van hetzelfde academiejaar voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap? Concreet gesteld moet dus nagegaan worden of het nemen van een inschrijving voor de tweede zittijd van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap evenwaardig is met het spenderen van een academiejaar aan de betrokken studie.

Indien dit positief zou beantwoord worden, dan zou dit betekenen dat elke student kan geproclameerd worden tot licentiaat in het academiejaar dat volgt op de proclamatie tot kandidaat".

Op 21 augustus 1998 volgt een negatief antwoord :

"Artikel 8 van het besluit van de Vlaamse regering van 3 februari 1993 betreffende de organisatie en de werking van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap voor het academisch onderwijs stelt duidelijk dat examinandi van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap voor het academisch onderwijs moeten voldoen aan de toelatingsvoorwaarden en voorschriften inzake studieduur bepaald in het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien benadrukt artikel 49 van het decreet van 12 juni 1991 dat de regelgeving omtrent de studieduur ook van toepassing is voor personen die via de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap een academische graad wensen te behalen.

De examinandus die zich laat inschrijven voor de examens van het laatste jaar van een kandidatuursopleiding in een academiejaar X en slaagt in de eerste examenperiode, kan zich niet laten inschrijven voor de tweede examenperiode van hetzelfde academiejaar X voor het 1ste jaar van de licentiaatsopleiding omwille van de niet-gerespecteerde studieduur van de licentiaatsopleiding".

1.4. Verzoekster legt examens af van 26 augustus 1998 tot 18 september 1998.

1.5. Bij brief van 14 september 1998 deelt de rector van de VUB de decaan van de rechtsfaculteit mee in overleg met de vice-rectoren beslist te hebben dat Lauranne ROOMAN niet kan worden toegelaten tot de examens voor de eerste licentie rechten, tweede examenperiode, van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap.

Met een 22 september 1998 gedateerde en aangetekend verstuurde brief deelt de VUB-rector Lauranne ROOMAN het volgende mee :

"Na controle van de toelatingsvoorwaarden en de voorschriften inzake studieduur en na het inwinnen van advies hieromtrent bij de Vlaamse Gemeenschap, hebben wij vastgesteld dat het voor de Vlaamse Gemeenschap onmogelijk is dat iemand ingeschreven wordt voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap wanneer niet aan de voorschriften inzake studieduur is voldaan. Gezien de specifieke situatie

dat het hier gaat om de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap en het feit dat er terzake een duidelijke richtlijn gegeven is naar aanleiding van uw specifieke situatie, kunnen wij deze richtlijn niet naast ons neerleggen.

Het is dan ook op basis van het standpunt van de Vlaamse Gemeenschap dat wij u mededelen dat uw inschrijving voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, eerste licentie rechten ongeldig is. Bijgevolg kan er geen proclamatie plaatsvinden.

Wij verontschuldigen ons voor deze laattijdige kennisgeving, maar de controle van de toelatingsvoorwaarden en het inwinnen van adviezen heeft enige tijd in beslag genomen, en wij willen absoluut vermijden dat later wegens het niet-naleven van de voorschriften inzake studieduur, de aflevering van het diploma in het gedrang zou kunnen komen".

1.6. De examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, eerste jaar licentie rechten, vergadert op 23 september 1998. Tijdens de bespreking van het gerezen probleem wordt onder meer overwogen dat het niet de betrokken studente is die zich niet mocht inschrijven, maar dat het rectoraat, in de hypothese dat de door het departement ingenomen interpretatie de juiste is, niet behoorde in te schrijven. Uiteindelijk beslist de commissie, met unanimititeit :

"dat gelet op de bijzondere omstandigheden en feitelijke gegevens van de zaak (...), het vertrouwen rechtmatig opgewerkt in hoofde van (de studente dat haar) inschrijving regelmatig was, moet worden gehonoreerd en dat derhalve als volgt moet worden overgegaan tot de proclamatie, rekening houdend met de behaalde resultaten.

Mevrouw Lauranne ROOMAN : geslaagd op voldoende wijze

(...)

Aangezien ROOMAN Lauranne op voldoende wijze deze proeven heeft afgelegd, verklaart de Examencommissie haar toegankelijk tot de volgende proeven.

(...)

De septemberzitting 1998 van de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap wordt voor gesloten verklaard".

1.7. Met een schrijven van 26 oktober 1998 vraagt de Vlaamse minister van Onderwijs de voorzitter van de betrokken examencommissie de commissie opnieuw samen te

roepen om haar "onjuiste administratieve handeling in te trekken".

1.8. Op 6 november 1998 komt de examencommissie opnieuw samen. Op grond van een uitvoerige motivering beslist ze, opnieuw eenparig, dat er geen redenen zijn om haar eerder genomen beslissing van 23 september 1998 in te trekken.

1.9. Verzoekster blijkt voor het academiejaar 1998-1999 door de diensten van de VUB voorlopig ingeschreven te zijn voor de colleges van de eerste licentie rechten. Met een kort-gedingprocedure voor de gewone rechter probeert ze alsnog te verkrijgen dat de VUB haar voorlopig in de tweede licentie dient in te schrijven;

## 2. Bevoegdheid van de Raad van State.

2.1. Overwegende dat de VUB, met een verwijzing naar het arrest van 18 december 1997 van het Hof van Cassatie in verband met het personeel van de vrije hogescholen, in haar nota opwerpt dat de Raad van State niet bevoegd is om de rechtmatigheid van beslissingen van vrije onderwijsinstellingen te beoordelen;

2.2. Overwegende dat de vordering verband houdt met verzoeksters inschrijving voor een examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap; dat die examencommissies, zoals blijkt uit artikel 54 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, door de decreetgever opgerichte - dus organieke - openbare diensten zijn waarvan de organisatie en de werking geregeld is bij besluit van de Vlaamse Executieve van 3 februari 1993 betreffende de organisatie en de werking van de examencommissies van de Vlaamse Gemeenschap voor het academisch onderwijs; dat de omstandigheid dat ook de vrije universiteiten, ontstaan door een privaat initiatief, bij de organisatie en de

werking van die examencommissies betrokken zijn, geen afbreuk doet aan de vaststelling dat het om organieke openbare diensten gaat; dat de Raad van State derhalve krachtens artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bevoegd is om over de wettigheid van beslissingen van die examencommissies te oordelen;

Overwegende dat de verplichting tot inschrijving voor kandidaten die zich bij een examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap wensen aan te melden, wordt opgelegd door artikel 11 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 februari 1993; dat ook de weigering tot inschrijving voor deelneming aan de examens georganiseerd door de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, waartoe wordt beslist door de bevoegde dienst van de betrokken universiteit, derhalve voor de Raad van State kan worden betwist; dat de exceptie in de huidige stand van het geding niet kan worden aangenomen;

### 3. Ontvankelijkheidsexcepties.

Overwegende dat er vooralsnog geen noodzaak bestaat om over de opgeworpen ontvankelijkheidsexcepties uitspraak te doen; dat een onderzoek van en een uitspraak over die excepties alleen nodig is indien zou komen vast te staan dat de grondvoorwaarden voor het toewijzen van de vordering tot schorsing vervuld zijn, wat, zoals hierna zal blijken, niet het geval is;

### 4. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

Overwegende dat blijkens artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, één van de voorwaarden voor toewijzing van een vordering tot schorsing is dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

4.1. Overwegende dat verzoekster, wat die voorwaarde betreft, het volgende uiteenzet :

"Ingevolge de bestreden beslissing, aanvaardt de Vrije Universiteit Brussel de beslissing van de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, dat verzoekster geslaagd is voor de examens van de eerste licentie, niet;

Aldus weigert de Vrije Universiteit Brussel om verzoekster, zelfs voorlopig, in te schrijven voor de tweede licentie rechten;

Verzoekster was derhalve zelfs verplicht een burgerlijk kortgeding in te leiden bij de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg Brussel om een voorlopige inschrijving te bekomen;

Deze procedure is thans nog hangende en de uitkomst hiervan is uiteraard onzeker;

Het is duidelijk dat het thans uitvoeren van de bestreden beslissing voor verzoekster een moeilijk te herstellen ernstig nadeel met zich mee zou brengen;

Indien deze beslissing wordt uitgevoerd, wil dit zeggen dat de Vrije Universiteit Brussel inderdaad kan weigeren om verzoekster in te schrijven voor de tweede licentie rechten, en kan eisen dat verzoekster zich inschrijft voor de eerste licentie rechten;

Verzoekster wordt er dan echter toe verplicht om opnieuw de vakken van de eerste licentie te volgen, vakken waarover zij reeds met vrucht examens heeft afgelegd;

Verzoekster heeft er dan ook meer baat bij om minstens voorlopig de vakken van de tweede licentie te kunnen volgen, via een (voorlopige) inschrijving in tweede licentie;

Indien de bestreden beslissing uiteindelijk inderdaad wordt vernietigd, wil dit zeggen dat verzoekster inderdaad geldig geslaagd was in eerste licentie, en zich voor tweede licentie had kunnen inschrijven;

Op dat ogenblik moet verzoekster echter ook effectief deze vakken hebben kunnen volgen, en hierover examen hebben kunnen afleggen, zoniet zal zij op dat ogenblik een jaar verloren hebben, dat zij onmogelijk nog kan inhalen;

Indien zij niet de vakken van de tweede licentie kan volgen, wordt het oorspronkelijke plan van verzoekster, met name het inhalen van een jaar via de examenjury, volledig gedwarsboomd;

Daardoor zou verzoekster niet alleen een moeilijk te herstellen nadeel lijden, maar zelfs een onherstelbaar nadeel;

Indien de bestreden beslissing wordt uitgevoerd zal verzoekster derhalve dit jaar dat zij wenste in te halen, toch verliezen iets wat uiteraard niet meer te herstellen valt, zelfs indien de bestreden beslissing nadien vernietigd wordt;

Daar waar verzoekster via een burgerlijke kortgedingprocedure poogt om een inschrijving te bekomen, poogt zij thans via het huidige administratieve kortgeding te bekomen dat dit een inschrijving in tweede licentie zou zijn;

Het is dan ook duidelijk dat verzoekster, in afwachting van een beslissing ten gronde betreffende de geldigheid van de intrekking van de inschrijving voor de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, de lessen van de tweede licentie moet kunnen volgen, hetgeen inhoudt dat de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, als gevolg waarvan verzoekster enkel de lessen van de eerste licentie kan volgen, moet worden geschorst;

Indien dit niet gebeurt, lijdt verzoekster een moeilijk te herstellen ernstig nadeel;

Gelet op de aard van de zaak, en vooral op het feit dat een academiejaar slechts een jaar duurt, is het voor verzoekster uitermate belangrijk dat er zo snel mogelijk duidelijkheid komt in deze zaak;

Verzoekster heeft in een eerste fase geprobeerd om dit probleem in der minne op te lossen, en via de druk van een burgerlijk kortgeding;

Aangezien een minnelijke oplossing niet mogelijk bleek, was verzoekster uiteindelijk evenwel verplicht om voor Uw Raad verzoekschriften tot schorsing en nietigverklaring van de bestreden beslissing neer te leggen";

4.2. Overwegende dat het nadeel dat verzoekster aanvoert niet voortvloeit uit de door haar bestreden intrekking of ongeldigverklaring van haar inschrijving, maar uit de weigering van de VUB haar voor het academiejaar 1998-1999 in te schrijven voor de tweede licentie rechten, weigering die niet formeel het voorwerp uitmaakt van verzoeksters vordering tot schorsing; dat uit de bewoordingen zelf van artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State blijkt dat het moeilijk te herstellen ernstig nadeel moet voortvloeien uit de uitvoering van de bestreden beslissing als zodanig;

Overwegende dat het verband dat verzoekster legt tussen de ongeldigverklaring van haar inschrijving voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap en de weigering haar voor het academiejaar 1998-1999 in te schrijven voor de tweede licentie rechten, er juridisch

niet is; dat de door artikel 11 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 februari 1993 betreffende de organisatie en de werking van de examencommissies van de Vlaamse Gemeenschap voor het academisch onderwijs opgelegde verplichting tot inschrijving, een voorwaarde vormt om examens te mogen afleggen voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap en dus een voorbereidende handeling is ten opzichte van de beslissing van de examencommissie; dat het de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap is die uiteindelijk dient te beslissen of een ingeschreven kandidaat voldoet aan de voorwaarden voor deelname en om geslaagd te worden verklaard en de beslissing van die examencommissie - ook door het universiteitsbestuur - voor wettig moet worden gehouden zolang ze niet vernietigd is of het vermoeden van wettigheid door een schorsing is omgekeerd; dat in dit geval verzoekster die examens heeft afgelegd en door de examencommissie geslaagd en toegankelijk is verklaard tot de volgende proeven, zodat de door haar bestreden ongeldigverklaring van haar inschrijving voor haar juridisch geen gevolgen heeft gehad en een eventuele schorsing van die ongeldigverklaring - een voorbereidende handeling - haar geen voordeel kan opleveren; dat indien het universiteitsbestuur steunt op de hier bestreden ongeldigverklaring om verzoekster niet in te schrijven voor de tweede licentie rechten, de wettigheid van dat motief gebeurlijk zal moeten worden onderzocht in het kader van een vordering gericht tegen die weigering, die echter niet voor de Raad van State maar voor de burgerlijke rechter wordt betwist;

Overwegende dat niet voldaan is aan de voorwaarde dat de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing kan verhinderen dat verzoekster een moeilijk te herstellen ernstig nadeel lijdt,

**B E S L U I T :**

## **Artikel 1.**

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

## **Artikel 2.**

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op acht april 1900 negenennegentig, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

|        |                     |                  |
|--------|---------------------|------------------|
| de HH. | J. DE BRABANDERE,   | kamervoorzitter, |
|        | A. VANDENDRIESSCHE, | staatsraad,      |
|        | J. BAERT,           | staatsraad,      |
| Mevr.  | S. DOMS,            | griffier.        |

**De griffier,**

**De voorzitter,**

**S. DOMS.**

**J. DE BRABANDERE.**